

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดศรี

ประวัติจังหวัดศรี

จังหวัดศรีเป็นจังหวัดหัวเมืองอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ดินทะเลอันค้ำม้น มหาสมุทรอินเดีย ชายฝั่งทะเลตะวันตก เป็นเมืองที่คั้งขึ้นใหม่ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ จึงไม่ปรากฏว่ามีประวัติสมัยโบราณก่อนหน้า และคาดว่าในสมัยแผ่นดินพระบรมไตรโลกนาถแห่งกรุงศรีอยุธยาเมืองศรียังไม่มีเพราะปรากฏในพระธรรมนุญ กล่าวถึงเมืองทางใต้เพียงนครศรีธรรมราช พัทลุง ไซยา ชุมพร เพชรบุรี ภูเก็ต ปรานบุรี คลองวาฬ บางตะพาน ตะกั่วทุ่ง ตะกั่วป่า ตะนาวศรี มะริด ทวาย และสามโลก คั้งนั้น เมืองศรีแต่เดิมมาน่าจะจะเป็นเพียงเส้นทางผ่านไปมาระหว่างนครศรีธรรมราชกับพัทลุงเท่านั้น ต่อมาเมื่อมีผู้คนตั้งถิ่นฐานอยู่มากขึ้นก็บังเกิดเป็นเมืองในภายหลัง

เท่าที่พบหลักฐานความเป็นมาของจังหวัดศรี เริ่มแรกได้จากจารึกวัดเสมามืองจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ว่าเมืองศรีเดิมเป็นหัวเมืองขึ้นต่อเมืองนครศรีธรรมราช สมัยนั้นกล่าวกันว่านครศรีธรรมราชเจริญรุ่งเรืองมาก มีหัวเมืองต่าง ๆ อยู่ในความปกครองถึง 12 เมืองด้วยกัน เรียกว่า 12 นักษัตร สัญลักษณ์ของเมืองใช้ตราม้า (ปีมะเมีย) เป็นตราประจำเมือง และพอจะแบ่งวิวัฒนาการของจังหวัดศรี ออกเป็น 3 สมัยด้วยกัน คั้งนี้

1. สมัยคั้งเมืองที่ตำบลควนธานี (พ.ศ. 2345 - 2436) เมืองศรีเมื่อปี พ.ศ. 2345 เท่าที่ทราบจากหลักฐานทำเนียบเมืองนครศรีธรรมราช ว่าครั้งสมัยรัชกาลที่ 2 (สมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย) คั้งพระยาบริรักษ์ภูเบศร์ (น้อย) เป็นพระยานครศรีธรรมราช สืบแทนเจ้าพระยานคร (ภักดิ์) และคั้งหลวงอุไทยธานีเป็นผู้พยายาลเมืองศรี หลวงอุไทยธานีเป็นบุตรเจ้าพระยานครฯ (น้อย) ในปี พ.ศ. 2345 ปรากฏจากทำเนียบกรมการเมืองศรีว่า หลวงอุไทยธานีได้เป็นพระอุไทยธานี โดยมีตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการเมืองศรีเป็นคนแรก และได้สร้างหลักเมืองศรีที่ควนธานี (ศาลหลักเมืองศรีที่ตำบลควนธานี อำเภอกันตัง ปัจจุบัน) ห่างจากตัวจังหวัดปัจจุบันไปทางทิศใต้ประมาณ 8 กิโลเมตร

2. สมัยคั้งเมืองที่กันตัง (พ.ศ. 2436 - 2458) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสเมืองศรีเป็นครั้งแรก ทรงเห็นว่าเมืองศรี (ที่ควนธานี) อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก โจรผู้ร้ายชุกชุม ตรงกันข้ามกับที่ตำบลกันตัง (ที่คั้งเมืองกันตังในปัจจุบัน) ปรากฏว่าได้กลายเป็นชุมชนใหญ่มีชาวจีนไปอยู่กันมาก ประกอบอาชีพโดยการทาสวนพริกไทยสามารถส่งไปขายถึงเกาะหมาก (ปีนัง) จึงทรงมีพระราชปรารภว่า "เมืองศรี ถ้าจัดการทำนุบำรุงให้ดีจะเป็นเมืองที่มีประโยชน์มาก เพราะที่ดินอุดมสมบูรณ์ ควรแก่การเพาะปลูก" เจ้าเมืองศรีสมัยนั้นคือ พระยาบริรักษ์ภูเบศร์ ทรงแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช แล้วโปรดเกล้าฯ ให้พระยาธัญญาประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ผู้ว่าราชการเมืองกระบี่ มาดำรงตำแหน่งในเจ้าเมืองศรี ในปี พ.ศ. 2433

เมื่อพระยารัชฎานุประดิษฐ์ฯ ได้ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองศรีนครแล้ว ได้พิจารณาเห็นว่าที่ตั้งเมืองศรีนครที่ตำบลควนธานีนั้นอยู่ห่างจากฝั่งทะเลมาก ไม่เหมาะกับการขยายความเจริญของบ้านเมือง จึงได้กราบบังคมทูลขอย้ายที่ตั้งเมืองจากตำบลควนธานีไปตั้งที่ตำบลกันตัง ในปี พ.ศ. 2436 ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต

เมื่อย้ายตัวเมืองไปตั้งที่ตำบลกันตังแล้ว พระยารัชฎานุประดิษฐ์ฯ ก็ได้เริ่มดำเนินการพัฒนาสร้างความเจริญเอนกประการให้แก่เมืองศรีนคร เช่น สร้างสถานที่ราชการ ตัดถนนเชื่อมระหว่างอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะการตัดถนนเชื่อมระหว่างเมืองศรีนครกับพัทลุงซึ่งต้องตัดผ่านภูเขาและต้องประสบความยากลำบากแต่ก็ทำได้ดี (ปัจจุบันนี้ถนนระหว่างจังหวัดศรีนครกับจังหวัดพัทลุงได้ปรับปรุงใหม่ บริเวณที่เป็นเขาพับผ้าถูกทำลายไปหมดแล้ว) นอกจากนี้ยังได้จัดวางผังเมืองใหม่เปิดการค้ากับต่างประเทศ โดยสร้างท่าเรือขึ้นที่กันตังมีสะพานท่าเทียบเรือ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ประทานนามว่า "สะพานเจ้าฟ้า" พยายามนำแบบฉบับการปกครองของต่างประเทศ ทั้งฝรั่ง จีนและมลายู มาใช้ผสมกับของไทย ดำเนินการพัฒนาบ้านเมืองและเศรษฐกิจความเป็นอยู่ของประชาชน และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ได้นำพันธุ์ยางพาราจากแหลมมลายูมาปลูกที่เมืองศรีนครเป็นแห่งแรกของประเทศ ได้แพร่หลายไปทั่วภาคใต้และภาคอื่น ๆ ของประเทศไทยในขณะนี้

3. สมัยตั้งเมืองที่ทับเที่ยง (พ.ศ. 2458 - ปัจจุบัน) ในปี พ.ศ. 2458 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประพาสเมืองศรีนคร (ที่กันตัง) ขณะนั้นอยู่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ทรงมีพระราชดำริว่า การตั้งเมืองที่กันตังนั้นไม่ปลอดภัยจากอริราชศัตรู ประกอบกับอหิวาตกโรคกำลังระบาด กันตังเป็นที่ลุ่มมักเกิดโรคระบาดและยากแก่การขยายเมือง ทรงเห็นว่า ตำบลทับเที่ยง อำเภอบางรัก (อำเภอเมืองศรีนครในปัจจุบัน) มีลักษณะภูมิประเทศเหมาะสมที่จะตั้งเมือง จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองจากตำบลกันตังไปตั้งที่ตำบลทับเที่ยง ซึ่งกลายเป็นที่ตั้งของจังหวัดศรีนครปัจจุบันตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2458 มาจนถึงปัจจุบัน

ที่มาของคำว่า "ศรีนคร"

คำว่า "ศรีนคร" มีความหมายสันนิษฐานได้ 2 ทาง คือ

1. มาจากคำว่า "ศรีนคร" ซึ่งตามศัพท์แปลว่า ลูกคลื่น เพราะลักษณะพื้นที่ของจังหวัดศรีนครเป็นเนินเล็ก ๆ สูง ๆ ต่ำ ๆ คล้ายลูกคลื่นอยู่ทั่วไป
2. มาจากคำว่า "ศรีนคร" ซึ่งเป็นภาษามลายูแปลว่า "รุ่งอรุณ" หรือ "สว่างแล้ว" เพราะสมัยก่อนชาวมลายูและชาวมัชฌิมประเทศที่เดินทางมาโดยทางเรือมาค้าขายกับไทย เมื่อเรือแล่นมาตามลำน้ำศรีนครพามาถึงอำเภอกันตังก็เป็นเวลารุ่งอรุณพอดี พวกที่มาโดยเรืออาจจะเปล่งเสียงออกมาว่า "ศรีนคร" ดังกล่าวแล้ว

แต่ที่มาของคำว่า "ศรีนคร" ทั้งสองประการนี้ เป็นเพียงข้อสันนิษฐานเท่านั้น ไม่มีหลักฐานใด ๆ ยืนยันได้

สภาพภูมิศาสตร์

1. ที่ตั้งและอาณาเขต จังหวัดศรีสะเกษอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่จังหวัด เลียบชายฝั่งทะเลตะวันตกของมหาสมุทรอินเดีย ยาวตลอดแนวเขตจังหวัดถึง 119 กม. ประมาณเส้น รุ่งที่ 7 องศา 31 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 38 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตาม เส้นทางสายเพชรเกษม 828 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 4,941.439 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,088,399.375 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อด้านจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	จดอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
ทิศใต้	จดอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล และทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย
ทิศตะวันออก	จดอำเภอควนขนุน อำเภอกงหรา อำเภอตะโหนด จังหวัดพัทลุง (มีเทือกเขา บรรทัดกันอาณาเขต)
ทิศตะวันตก	จดอำเภอคลองท่อม เกาะลันตา จังหวัดกระบี่และทะเลอันดามัน มหาสมุทร อินเดีย

2. ลักษณะภูมิประเทศ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่โดยทั่วไปจะเป็นเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ สลับด้วยภูเขา ใหญ่เล็กกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป พื้นที่ราบเรียบมีจำนวนน้อยซึ่งใช้เชิงแหล่งเพาะปลูกข้าว ทางทิศ ตะวันออกมีเทือกเขาบรรทัดยาวจากตอนเหนือจดตอนใต้ และเป็นแนวเขตแบ่งจังหวัดศรีสะเกษกับจังหวัด พัทลุง ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น มีป่าชายเลนสำหรับท้องที่ที่ อยู่ติดกับทะเล มีพื้นที่เป็นเกาะจำนวน 46 เกาะ อยู่ในพื้นที่อำเภอกันตัง 12 เกาะ อำเภอปะเหลียน 13 เกาะ และอำเภอสิเกา 21 เกาะ

3. ลักษณะภูมิอากาศ

3.1 ฤดูกาล แบ่งตามลักษณะอากาศของประเทศไทยออกเป็น 2 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกลางเดือนกุมภาพันธ์

3.2 ลักษณะอากาศทั่วไป จังหวัดศรีสะเกษอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำ 2 ชนิด คือ

ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม

ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือน พฤษภาคม

การปกครอง

การบริหารราชการ จังหวัดศรีสะเกษแบ่งการบริหารราชการออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค

- ระดับจังหวัด ประกอบด้วยส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน 28 หน่วยงาน
- ระดับอำเภอ จังหวัดศรีสะเกษมี 9 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 87 ตำบล 721 หมู่บ้าน

2. การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย หน่วยงานสังกัดส่วนกลาง ซึ่งจัดตั้งสำนักงาน อยู่ในพื้นที่ของจังหวัดศรีสะเกษ รวมทั้งสิ้น 110 หน่วยงาน เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวง กรมต่าง ๆ รวม 97 หน่วยงาน และหน่วยงานอิสระ 13 หน่วยงาน

3. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

(1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

(2) เทศบาล มี 14 เทศบาล คือ

- เทศบาลนครศรีสะเกษ
- เทศบาลเมืองกันตัง
- เทศบาลตำบลห้วยยอด (อ.ห้วยยอด)
- เทศบาลตำบลลำภูรา (อ.ห้วยยอด)
- เทศบาลตำบลนาหวาง (อ.ห้วยยอด)
- เทศบาลตำบลคลองเต็ง (อ.เมือง)
- เทศบาลตำบลท่าข้าม (อ.ปะเหลียน)
- เทศบาลตำบลทุ่งยาว (อ.ปะเหลียน)
- เทศบาลตำบลย่านดาขาว (อ.ย่านดาขาว)
- เทศบาลตำบลสิเกา (อ.สิเกา)
- เทศบาลตำบลควนกุ้น (อ.สิเกา)
- เทศบาลตำบลวังวิเศษ (อ.วังวิเศษ)
- เทศบาลตำบลนาโฆงเหนือ (อ.นาโฆง)
- เทศบาลตำบลคลองปาง (อ.รัชฎา)

ประชากรจังหวัดศรีสะเกษ ปี 2550

ประชากร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 รวมทั้งสิ้น 610,332 คน เป็นชาย 300,154 คน หญิง 310,178 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมือง มีจำนวน 149,541 คน รองลงมา ได้แก่ อำเภอห้วยยอด มีจำนวน 90,940 คน และอำเภอกันตัง มีจำนวน 83,775 คน สำหรับอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมือง ความหนาแน่น 273 คน/ตร.กม. รองลงมา ได้แก่ อำเภอนาโฆง ความหนาแน่น 257 คน/ตร.กม. และอำเภอย่านดาขาว ความหนาแน่น 143 คน/ตร.กม.

ตาราง 2-1 ประชากรจังหวัดตรังจำแนกรายอำเภอ ปี 2550

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนบ้าน
อ.เมือง	41,363	43,644	85,007	27,651
เทศบาลนครตรัง	28,671	32,289	60,960	21,637
เทศบาลตำบลคลองเต็ง	1,697	1,877	3,574	1,233
รวมอำเภอเมือง	71,731	77,810	149,541	50,521
อ.ห้วยยอด	36,709	37,451	74,160	20,885
เทศบาลตำบลห้วยยอด	4,724	5,077	9,801	3,569
เทศบาลตำบลนางว	1,777	1,868	3,645	1,256
เทศบาลตำบลถ้ำคูหา	1,842	1,492	3,334	1,196
รวมอำเภอห้วยยอด	45,052	45,888	90,940	26,906
อ.กันตัง	35,100	35,301	70,401	18,459
เทศบาลเมืองกันตัง	6,638	6,736	13,374	4,491
รวมอำเภอกันตัง	41,738	42,037	83,775	22,950
อ.ย่านคาขาว	26,892	27,549	54,441	13,720
เทศบาลตำบลย่านคาขาว	3,485	3,903	7,388	3,034
รวมอำเภอย่านคาขาว	30,377	31,452	61,829	16,754
อ.ปะเหลียน	29,904	30,586	60,490	16,233
เทศบาลตำบลทุ่งยาว	872	934	1,806	626
เทศบาลตำบลท่าข้าม	792	783	1,575	582
รวมอำเภอปะเหลียน	31,568	32,303	63,871	17,441
อ.นาโยง	19,069	19,955	39,024	10,582
เทศบาลตำบลนาโยงเหนือ	1,679	1,776	3,455	1,260
รวมอำเภอนาโยง	20,748	21,731	42,479	11,842
อ.วังวิเศษ	18,550	18,676	37,226	10,803
เทศบาลตำบลวังวิเศษ	1,286	1,319	2,605	928
รวมอำเภอวังวิเศษ	19,836	19,995	39,831	11,731
อ.ตีเกา	16,086	15,939	32,025	9,262
เทศบาลตำบลตีเกา	655	672	1,327	505
เทศบาลตำบลควนกง	985	968	1,953	561
รวมอำเภอตีเกา	17,726	17,579	35,305	10,328
อ.รัษฎา	12,342	12,529	24,871	7,561
เทศบาลตำบลคลองปาง	1,063	1,098	2,161	982
รวมอำเภอรัษฎา	13,405	13,627	27,032	8,543
อ.หาดสำราญ	7,973	7,756	15,729	3,699
รวมอำเภอหาดสำราญ	7,973	7,756	15,729	3,699
รวมทั้งจังหวัด	300,154	310,178	610,332	180,715

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2551 (<http://www.trang.go.th/h21.htm> , 24 /03/51)

แผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดศรีสะเกษ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

วิสัยทัศน์ของจังหวัด (Vision)

“ สวรรค์แห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พัฒนาการเกษตรสู่สากล ”

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การพัฒนาการผลิตภาคการเกษตรและ OTOP
2. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน
3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมให้มีคุณภาพ
4. การเสริมสร้างความเป็นเลิศในการปฏิบัติราชการ

เป้าประสงค์

1. เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร
2. สร้างโอกาสให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งทุน
3. เพิ่มรายได้จาก OTOP
4. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ได้มาตรฐาน
5. เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว
6. มีการวิจัยพัฒนาระบบนิเวศน์พื้นที่แหล่งน้ำ และแหล่งท่องเที่ยว ปีละ 3 แห่ง
7. เมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง
8. สร้างความพึงพอใจและความมั่นใจให้แก่ประชาชนผู้รับบริการ
9. พัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากรและองค์กรให้อยู่ในระดับเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถยอมรับได้

กลยุทธ์

1. การเพิ่มผลผลิตการผลิต (Productivity)
2. การสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการพัฒนาการผลิต
3. การนำสินค้าเกษตรและ OTOP สู่ตลาดโลก
4. การพัฒนาระบบบริหารจัดการ **เพิ่มศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และวัฒนธรรม** แบบบูรณาการ
5. การพัฒนาระบบบริหารเครือข่าย และการตลาดการท่องเที่ยว
6. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น
7. การพัฒนาสังคมให้น่าอยู่
8. จัดระบบการบริการให้ตรงกับความต้องการของประชาชน (การจัดตั้งศูนย์บริการร่วม One-Stop Service หรือกระจายสถานที่ให้บริการสู่ชุมชน)
9. ส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการให้บริการผ่านระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service)

10. ปรับปรุงรูปแบบการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลภาครัฐให้ครอบคลุมและทันสมัย
11. ส่งเสริมให้ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมของภาครัฐ
12. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ
13. จัดให้มีศูนย์ประสานราชการใสสะอาดและสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานในสังกัดเดียวกัน
14. จัดให้มีระบบรับฟังข้อร้องเรียนและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม
15. วิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
16. ปรับปรุงกระบวนการงานให้มีประสิทธิภาพโดยการนำเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่มาใช้ยกระดับการทำงาน ไปสู่ระดับมาตรฐานที่ยอมรับได้
17. เน้นการกระจายภารกิจและอำนาจการตัดสินใจลงสู่ระดับปฏิบัติการ
18. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยบูรณาการเครือข่ายข้อมูลให้เกิดความเชื่อมโยง
19. พัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้
อย่างเป็นระบบ (Competency-Based Management)
20. บริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) ของส่วนราชการให้เหมาะสม
กับกลุ่มเป้าหมาย
21. พัฒนาระบบประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นธรรมและโปร่งใส และสร้างระบบ
แรงจูงใจที่สอดคล้อง
22. สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมในการทำงาน
23. พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้ครบถ้วน และทันสมัย
24. จัดให้มีระบบการใช้ประโยชน์สารสนเทศในองค์กร

การท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนจังหวัดตรังใน ปี พ.ศ. 2545 มีจำนวน 490,303 คน ส่วนในปี พ.ศ. 2549 มีจำนวน 538,395 คน เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.8 จากปี 2545 แต่ในระหว่างนั้นจะเห็นว่า จำนวนผู้มาเยี่ยมชมเยือนจังหวัดตรังมีการเพิ่มจำนวนสูงสุดในปี พ.ศ.2547 จำนวน 736,172 คน ซึ่งในสิ้นปีนั้นเกิดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ สึนามิ เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2547 ทำให้จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนจังหวัดตรังลดลงในปี พ.ศ. 2548 รายละเอียดดังตาราง 2-2 และ 2-3

ตาราง 2-2 จำนวนผู้เยี่ยมชมเขื่อนจังหวัดตรัง พ.ศ. 2545 – 2549

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549
จำนวนผู้มาเยี่ยมชมเขื่อน	490,303	413,634	736,172	618,681	538,395
ชาวไทย	440,798	375,886	648,520	56	491,914
ชาวต่างประเทศ	49,505	37,748	87,652	50,600	46,481
จำนวนนักท่องเที่ยว ^{1/}	383,571	330,295	591,842	486,488	442,785
ชาวไทย	340,702	298,874	514,887	444,460	400,544
ชาวต่างประเทศ	42,869	31,421	76,955	42,028	42,241
จำนวนนักท่องเที่ยว ^{2/}	106,732	83,339	144,330	132,193	95,610
ชาวไทย	100,096	77,012	133,633	123,621	91,370
ชาวต่างประเทศ	6,636	6,327	10,697	8,572	4,240

1/ นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปเขื่อนจังหวัดนั้น โดยวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ไม่ใช่การไปทำงานประจำ การศึกษา และไม่ใช่คนท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนา หรือศึกษาอยู่ที่จังหวัดนั้น

2/ นักทัศนาจร หมายถึง ผู้เยี่ยมชมที่ไม่พักค้างคืน

ที่มา : สำนักงานสถิติ จังหวัดตรัง, 2550, หน้า 151

ตาราง 2-3 จำนวนและอัตราการเปลี่ยนแปลงผู้มาเยี่ยมชมเขื่อนจังหวัดตรัง ปี พ.ศ. 2545-2549

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้เยี่ยมชมเขื่อน (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2545	490,303	
2546	413,634	-15.64
2547	736,172	+77.98
2548	618,681	-15.96
2549	538,395	-12.98

ดัดแปลงจาก สำนักงานสถิติ จังหวัดตรัง, 2550, หน้า 151

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดตรัง (<http://province.prd.go.th/trang/pig.doc>, 24/03/51)

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเมืองตรัง แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนแรก คือ รูปแบบของวิถีวัฒนธรรมที่โดดเด่นพิเศษของคนเมืองตรัง อาทิ การกินหมูย่างกับกาแฟในคอนเช้า และการทำขนมเค้ก

ส่วนที่สอง คือ รูปแบบของวิถีวัฒนธรรมและคุณค่าที่ซ่อนเร้น อาทิ คำขวัญ อันเป็นเอกลักษณ์ “ชาวตรังใจกว้าง สร้างแต่ความดี” งานฉลองรัฐธรรมนูญและงานเฉลิมพระชนมพรรษา งานประจำปีที่ผสมผสานความสนุกสนาน ความรู้ และการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันประชาธิปไตย ใบประกาศงานฉาบปอกศพ

รายละเอียด ดังนี้

กินหมูย่างกับกาแฟ : อาหารมือเช้า อันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองตรัง

การกินกาแฟแทนอาหารมือเช้า เป็นปกติวิสัยของหมูคนจีนในเมืองตรังมานานแล้ว และนิยมมาสู่หมูคนตรังชั้นกลางที่เป็นข้าราชการ นักธุรกิจที่อยู่ในเขตเมืองตรัง ขานเมืองเป็นลำดับต่อมา

ขนมที่นำมากินกับกาแฟ เป็นมือเช้า แรกๆ ก็มีป่าทองโด้และขนมแห้ง ประเภทขนมไข่ เต้าส้อ และได้เพิ่มชนิดขนมขึ้นมาเรื่อย ๆ เป็น สิบ ๆ ชนิด มีประเภทคาวเพิ่มเข้ามาด้วย และหนึ่งในประเภทอาหารคาว ก็มีหมูย่างมาเป็นอาหารงานนิยมอันเป็นเอกลักษณ์ของอาหารมือเช้ากับกาแฟ

ขนมเค้กเมืองตรัง : ของฝากที่เป็นเอกลักษณ์จากเมืองตรัง

ขนมเค้กเมืองตรัง ของฝากที่ใครก็ตามได้รับแค่เห็นกล่องก็บอกได้ว่านี่เป็นเค้กเมืองตรัง โดยยังไม่ได้ลองลิ้มชิมรสแม้แต่เน้อย การที่คนต่างบ้านต่างเมือง แค่เห็นกล่องขนมเค้กของเมืองตรังก็บอกได้ว่านั่นเป็นขนมของเมืองตรังก็เพราะขนมชนิดนี้บรรจุกล่องแบบนี้ไม่มีที่บ้านอื่นเมืองอื่น ซึ่งถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์หนึ่งของเมืองตรัง

งานเฉลิมพระชนมพรรษา และงานฉลองรัฐธรรมนูญ : งานประจำปีที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองตรัง

งานเฉลิมพระชนมพรรษา และงานฉลองรัฐธรรมนูญ เป็นงานประจำปีจังหวัดเดียวในประเทศไทย ที่ได้นำเอาสถาบันพระมหากษัตริย์และสถาบันการปกครองแบบประชาธิปไตยมาผสมเข้าไว้ในงานรื่นเริงประจำปีทั้งทางรัฐบาล โดยกระทรวงมหาดไทย อนุญาตให้จังหวัดต่าง ๆ จัดงานประจำปีได้ปีละครั้ง จังหวัดต่าง ๆ มีอิสระในการจัดงาน การตั้งชื่องาน เนื้อหาสาระในการจัดงาน เดิมจังหวัดตรังใช้ชื่องานประจำปีว่า งานฉลองรัฐธรรมนูญ และเปลี่ยนชื่องานมาเป็น งานเฉลิมพระชนมพรรษา และงานฉลองรัฐธรรมนูญ เมื่อ พ.ศ. 2489

งานเฉลิมพระชนมพรรษาและงานฉลองรัฐธรรมนูญ เป็นงานประจำปีที่คนทั่วไปในภาคใต้ยอมรับว่ายิ่งใหญ่ เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ชาวครึ่งใจกว้าง สร้างแต่ความดี : คำขวัญ อันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองครึ่ง

ชาวครึ่งใจกว้าง สร้างแต่ความดี แม้จะเหมือนกับคำขวัญจังหวัดอื่น ครึ่งที่เป็นชื่อธรรมะ เป็นน เมธธรรม แต่เป็นชื่อธรรมะที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในหมวดธรรมโดยตรง เป็นการมุ่งเน้นคุณค่าทางด้าน ประชาธิปไตยมากกว่าคุณค่าทางด้านศีลธรรม ดังที่ปรากฏในคำขวัญของจังหวัดอื่น ๆ โดยเฉพาะพรรคแรก ชาวครึ่งใจกว้าง ซึ่งถือเป็นความหมายหลัก ส่วนพรรคหลัก สร้างแต่ความดี เป็นความหมายรองที่ตามมา

ด้วยเนื้อหาที่มุ่งเน้นคุณค่าทางด้านประชาธิปไตย จากพรรคต้นของคำขวัญที่ว่า ชาวครึ่ง ใจกว้าง นี้เองที่ทำให้คำขวัญจังหวัดครึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์ที่มุ่งเน้นคุณค่าทางด้านประชาธิปไตย ไม่ได้มุ่งเน้นคุณค่าทางด้านธรรมะ โดยตรงตามหมวดธรรมะที่มีอยู่ในพระพุทธศาสนา

คำขวัญ ชาวครึ่งใจกว้าง สร้างแต่ความดี จะเกิดก่อนอื่นมาจากเหตุปัจจัยใดก็ตาม แต่ความหมายที่มุ่งเน้นคุณค่าทางด้านประชาธิปไตย ก็คือ ความเป็นเอกลักษณ์ของคำขวัญจังหวัดครึ่ง คุณค่าแห่งความเป็นคนใจกว้าง ใจใหญ่ ใจยาว ใจไม่คับแคบ ย่อมฝังเร้นซึมลึกอยู่ในความเป็นคนครึ่ง ไม่มากก็น้อย เพียงพอที่จะบอกว่า นี่คือนิสัยใจคออันเป็นเอกลักษณ์ของคนเมืองครึ่ง

ประเพณีงานศพ : เอกลักษณ์ของเมืองครึ่ง

จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่เมืองครึ่ง ตรงกันว่า ความเป็นมาของใบประกาศกำหนด งานฌาปนกิจศพของเมืองครึ่งนั้น เริ่มขึ้นในหมู่คนจีนที่มาอาศัยเมืองครึ่งยุคแรก ๆ เขียนบอกข่าวการ ตายของญาติพี่น้องมาแขวนปิดไว้ตามร้านกาแฟด้วยภาษาจีนเพื่อให้เพื่อนคนจีนด้วยกัน ได้รับทราบ เหตุผลที่ต้องเขียนปิดไว้ตามร้านกาแฟ เป็นเพราะคนจีนนิยมดื่มกาแฟในตอนเช้า ประการหนึ่งและคง ไม่มีเวลาเดินบอกข่าวการตาย ซึ่งอาจเนื่องมาจากสภาพงานที่ดำเนิน ไปลักษณะปากกัดตีนถีบอีก ประการหนึ่ง

ด้วยความเรียบง่ายของการบอกข่าวการตายในหมู่คนจีน ขยายอิทธิพลเข้าสู่หมู่คน ไทยในเขตเมืองจากภาษาจีนมาเป็นภาษาไทย จากการเขียนลงบนแผ่นกระดาษมาสู่ระบบแผ่นพิมพ์ จากใน เขตเมืองออกสู่ชนบทรอบเมือง อย่างที่เป็นอยู่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองครึ่งอย่างทุกวันนี้

เทศกาลงานท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1) งานวิวหาใต้สมุทร

จัดขึ้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี หนุ่มสาว ทั้งชาวไทยและต่างประเทศทั่วโลก มา เข้าร่วมพิธีวิวหาใต้ทะเลครึ่ง ซึ่งจัดอย่างยิ่งใหญ่

2) งานเทศกาลขนมเด็ก

จัดขึ้นในเดือนสิงหาคมของทุกปี เด็กเมืองครึ่งเป็นที่ขึ้นชื่อไปทั่วประเทศว่าเป็น เด็กที่อร่อยมีหลายแบบหลายรสให้เลือกซื้อเป็นของฝากจากเมืองครึ่ง

3) งานวัฒนธรรม ประเพณี ของคีเมืองศรี

จัดขึ้นในเดือนกันยายนของทุกปี รวบรวมวัฒนธรรม ประเพณีของคีที่มีในจังหวัดศรี
ทุกอำเภอมาแสดงประกวดแข่งขันและออกร้านจำหน่ายในบริเวณงาน เป็นงานประจำปีที่ยิ่งใหญ่ของ
จังหวัดศรี

4) งานเทศกาลหม้อย่าง

จัดขึ้นในเดือนกันยายนของทุกปี หม้อย่างสูตรเมืองศรีหนังกรอบเนื้อหอมนุ่ม
รสอร่อยจากกรรมวิธีหมักใส่เครื่องปรุงแล้วย่างทั้งตัวด้วยเตาอย่างที่ทำเป็นพิเศษใช้แก้มกาเพหรือขึ้น โต้ะ
งานเลี้ยงต่างๆ

5) งานเทศกาลกินเจ

จัดขึ้นในเดือนตุลาคมของทุกปี ประกอบด้วยพิธีกรรมยิ่งใหญ่เต็มไปด้วยอิทธิฤทธิ์
ของเทพเจ้าในร่างทรงด้วยการลุยไฟปีนบันไดมิดทิมแทงด้วยศาสตราวุธท่ามกลางเสียงประทัดกึกก้อง
9 วัน 9 คืนของประเพณีการถือศีลกินเจของคนศรี

6) งานเทศกาลอนุรักษ์หอยตะเภา

จัดขึ้นในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี เพื่อให้ประชาชนมีความสำนึกในการร่วมกัน
อนุรักษ์หอยตะเภาที่มีมากที่ชายหาดปากเมง อำเภอสิเกาที่กำลังจะสูญพันธุ์ไป

7) งานเฉลิมพระชนมพรรษาและงานกาชาดจังหวัดศรี

จัดขึ้นระหว่าง วันที่ 5 - 15 ธันวาคมของทุกปี เป็นงานที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของจังหวัดศรี
และของภาคใต้มีการออกร้านจัดนิทรรศการ สาธิต จำหน่ายผลิตภัณฑ์ การแสดงศิลปวัฒนธรรมและ
มหรสพต่างๆ ตลอดงาน